

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2008

Αρ. Πρωτ.: 6093.07/2.3
Πληροφορίες: Μαρία Βουτσίνου
Τηλέφωνο: 210 72 89 609
Φαξ: 210 72 92 129

Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Διεύθυνση Αλλοδαπών
Τμήμα 3^ο / Γραφείο 1^ο
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77 Αθήνα

Θέμα: «Απεργία πείνας κρατουμένων στο νέο Κέντρο στη Σάμο»

Αξιότιμε κύριε Διευθυντή,

Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε για την απεργία πείνας, την οποία πραγματοποιούν 32 Ιρακινοί και Παλαιστίνιοι κρατούμενοι από τις 14.01.2008 σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την κράτησή τους στο νέο Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών στη Σάμο. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Συνηγόρου του Πολίτη ορισμένοι από τους απεργούς πείνας αλλοδαπούς κρατούνται στο προαναφερόμενο Κέντρο από την αρχή της λειτουργίας του τον Δεκέμβριο του 2007.

Τα ζητήματα, τα οποία ανακύπτουν από την επιβολή διοικητικής απέλασης σε βάρος αλλοδαπών και την προσωρινή κράτησή τους σε εκτέλεση της απέλασης αυτής μέχρι εξάντλησης του τριμήνου, έχουν αποτελέσει αντικείμενο παρεμβάσεων του Συνηγόρου του Πολίτη προς την υπηρεσία σας τόσο στο πλαίσιο διερεύνησης ατομικών αναφορών, όσο και σε επίπεδο προτάσεων σχετικά με την ορθή εφαρμογή της ισχύουσας περί διοικητικής απέλασης και προσωρινής κράτησης νομοθεσίας. Ιδιαίτερη δε έμφαση έχει δοθεί από το Συνήγορο του Πολίτη στην επικοινωνία του με τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές στο ειδικότερο θέμα της επιβολής διοικητικής απέλασης και της προσωρινής κράτησης συνεπεία αυτής σε βάρος αιτούντων άσυλο και αλλοδαπών, των οποίων έχει διαπιστωθεί το ανέφικτο της απέλασής τους στη χώρα προέλευσής τους.

Παρά, όμως, τις επισημάνσεις και τις διαπιστώσεις του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με τη γενικευμένη πρακτική επιβολής προσωρινής κράτησης σε βάρος των προαναφερόμενων αλλοδαπών και την εξάντληση του τριμήνου του χρόνου κράτησης αυτών χωρίς να λαμβάνονται ουσιωδώς υπ' όψιν οι διατάξεις του εσωτερικού και του διεθνούς δικαίου, καθώς και η σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η Αρχή μας διαπιστώνει ότι οι υποδείξεις αυτές δεν έχουν τύχει της απαιτούμενης ανταπόκρισης από την υπηρεσία σας. Επίσης, με ιδιαίτερη ανησυχία διαπιστώνουμε ότι τα περισσότερα καταγγελλόμενα περιστατικά προέρχονται από τα σημεία εισόδου της χώρας.

Αναφορικά με το ειδικότερο θέμα της αναιτιολόγητης εξάντλησης του τριμήνου του χρόνου κράτησης αιτούντων άσυλο αλλοδαπών ο Συνήγορος του Πολίτη είχε αποστείλει προσφάτως προς την υπηρεσία σας το με Α.Π. 6093.07/2.2/16.11.2007 έγγραφό του στο πλαίσιο διερεύνησης αναφοράς σχετικά με την προσωρινή κράτηση αιτούντων άσυλο στα κρατητήρια του Α.Τ. Σάμου σε απάντηση του με αρ. πρωτ. 5401/1-563508/04-06-2007 εγγράφου σας και εξέφραζε

μεταξύ των άλλων τον προβληματισμό του σχετικά με την πρόσβαση στην διαδικασία ασύλου στα σημεία εισόδου και την έκδοση διοικητικής απέλασης και προσωρινής κράτησης αδιακρίτως σε βάρος αλλοδαπών, χωρίς να εξετάζεται προηγουμένως, αν επιθυμούν να υποβάλουν αίτημα χορήγησης πολιτικού ασύλου στη χώρα.

Συνεπώς η γενικευμένη πρακτική της επιβολής απόφασης απέλασης σε όλους τους αλλοδαπούς, οι οποίοι εισέρχονται παράνομα στη χώρα στα σημεία εισόδου, χωρίς να υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ότι έχουν ενημερωθεί από τις αρμόδιες αρχές για την διαδικασία ασύλου και την δυνατότητα υποβολής σχετικής αίτησης στα σημεία εισόδου πριν από την επιβολή σε βάρος τους απόφασης απέλασης, καθιστά κατ'ουσίαν ανενεργό την παρεχόμενη προστασία σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ.1 δ' του Ν. 3386/2005, με το οποίο προβλέπεται ρητώς η απαγόρευση απέλασης για τους αιτούντες άσυλο. Ειδικά για τους αιτούντες άσυλο αλλοδαπούς ο Συνήγορος του Πολίτη έχει επανειλημμένως διατυπώσει την άποψη ότι λόγω της αναστολής της εκτέλεσης της απέλασής τους, η οποία προβλέπεται από τις διατάξεις της Σύμβασης της Γενεύης και τις σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 61/1999, σε περίπτωση που η σχετική αίτηση έχει υποβληθεί μετά την έκδοση σε βάρος τους απόφαση διοικητικής απέλασης και προσωρινής τους κράτησης, θα πρέπει να υπάρχει ειδική αιτιολογία για την διατήρηση της κράτησης αυτής, της οποίας η επιβολή κατ'αρχήν εξυπηρετεί αποκλειστικά και μόνο την εκτέλεση της απόφασης απέλασης και συνεπώς μετά την εκ του νόμου αναστολή της εκτέλεσης της απέλασης μέχρι την έκδοση απόφασης επί του αιτήματος ασύλου εγείρεται σοβαρός προβληματισμός ως προς τη νομιμότητα της συνέχισής της.

Όπως επισημαίνει συνεχώς ο Συνήγορος του Πολίτη η πρακτική της συλλήβδην κράτησης όλων των αλλοδαπών που εισέρχονται παράνομα στη χώρα μας και η αυτόματη έκδοση πράξης απέλασης εις βάρος τους φαίνεται αφενός να αλλοιώνει την αντίληψη που οφείλουν να έχουν οι κατά τόπο αρμόδιες αστυνομικές αρχές για τον θεσμό του πολιτικού ασύλου, αφετέρου να υπονομεύει τον ίδιο τον θεσμό στο σημείο της κρίσιμης ενεργοποίησής του, τη στιγμή δηλαδή της αρχικής επαφής του ενδιαφερόμενου με τις αρχές της χώρας, στην οποία έχει καταφύγει προκειμένου να αιτηθεί άσυλο.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 78 του Ν. 3386/2005 λόγος αναστολής της εκτέλεσης επιβληθείσας απέλασης υφίσταται και όταν διαπιστώνεται από τις αρμόδιες αρχές ότι αυτή δεν είναι εφικτή. Στην περίπτωση αυτή, η συνέχιση της κράτησης αλλοδαπών, των οποίων το ανέφικτο της εκτέλεσης της απέλασής τους αφορά είτε υποκειμενικούς, είτε αντικειμενικούς λόγους, μέχρι εξάντλησης του προβλεπόμενου από τις σχετικές διατάξεις του Ν. 3386/2005 τριμήνου στερείται νομιμότητας λόγω του γεγονότος ότι έχει ανασταλεί η εκτέλεση του μέτρου αυτού, το οποίο αποτελεί και τη νομική βάση της επιβολής προσωρινής κράτησης. Αυτό σημαίνει ότι για όλους του αλλοδαπούς, σε βάρος των οποίων έχει επιβληθεί προσωρινή κράτηση ως παρεπόμενο μέτρο για την εκτέλεση της σε βάρος τους απόφασης απέλασης, οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές θα πρέπει να διαπιστώνουν εντός ευλόγου χρόνου το αν η εκτέλεση της απέλασης είναι εφικτή και σε περίπτωση ανέφικτης απέλασης να αντικαθιστούν την κράτηση με άλλους περιοριστικούς όρους λιγότερο επαχθείς για τον υπό απέλαση αλλοδαπό .

Από το Συνήγορο του Πολίτη έχει επίσης επισημανθεί ότι η γενίκευση της πρακτικής του συλλήβδην προσωρινού εγκλεισμού όλων αδιακρίτως των αλλοδαπών που εισέρχονται παράνομα στη χώρα έχει μια ακόμη δυσάρεστη συνέπεια που συχνά παραβλέπεται: πρόκειται για την προστασία των δικαιωμάτων των αλλοδαπών που λειτουργεί τόσο σε βάρος των ίδιων όσο και σε βάρος του κύρους και της εικόνας της ΕΛ. ΑΣ., όπως αυτή αποτυπώνεται κατά την επαφή των υπηρεσιών της με την ευρύτερη κοινωνία των πολιτών καθώς και στην εικόνα που αποκομίζουν οι διεθνείς φορείς και θεσμοί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Στο προηγούμενο έγγραφό του προς την υπηρεσία σας ο Συνήγορος του Πολίτη είχε αναφέρει ότι η λειτουργία του Κέντρου Κράτησης στη Σάμο δεν θα έπρεπε να αποτελεί την αφορμή για τη συνέχιση της πρακτικής διατήρησης της προσωρινής κράτησης σε βάρος προσώπων, επειδή θα υπάρχει χώρος, που θα εξασφαλίζει -σε αντίθεση με την μέχρι πριν από μερικούς μήνες επικρατούσα κατάσταση- τουλάχιστον αξιοπρεπείς συνθήκες κράτησης. Δυστυχώς περιστατικά όπως η απεργία πείνας των κρατουμένων του νέου Κέντρου Κράτησης στη Σάμο φαίνονται να επιβεβαιώνουν για μια ακόμη φορά τη θέση του Συνηγόρου του Πολίτη ότι το διακύβευμα σε θέματα περιορισμού της ελευθερίας του προσώπου δεν είναι μόνο οι συνθήκες κράτησης, αλλά και -κυρίως- η νομιμότητα των λόγων, που επιβάλλουν την στέρηση της προσωπικής ελευθερίας. Συνεπώς η διατήρηση της προσωρινής κράτησης αλλοδαπών μέχρι εξάντλησης του προβλεπόμενου μέγιστου χρόνου κράτησης στις περιπτώσεις, όπου προβλέπεται ρητή απαγόρευση ή αναστολή της εκτέλεσης αυτής σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τη συνταγματικά προβλεπόμενη αρχή της αναλογικότητας.

Σε συνέχεια των ανωτέρω παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για τα εξής:

A) Από πότε οι προαναφερόμενοι 32 αλλοδαποί, ιρακινής και παλαιστινιακής καταγωγής, κρατούνται και αν εξακολουθούν να κρατούνται στο Κέντρο της Σάμου ή σε άλλο χώρο κράτησης εκτός Σάμου, καθώς και αν συνεχίζουν την απεργία πείνας.

B) Πότε επιβλήθηκε σε βάρος αυτών απόφαση απέλασης

Γ) Αν οι ανωτέρω αλλοδαποί είχαν υποβάλει αίτημα ασύλου και πότε

Δ) Σε περίπτωση, που οι αλλοδαποί αυτοί δεν έχουν υποβάλει αίτημα ασύλου, να μας ενημερώσετε αν είναι εφικτή η απέλαση στην χώρα προέλευσής τους, και

Ε) Πόσοι αλλοδαποί κρατούνται συνολικά στο Κέντρο Κράτησης Σάμου και πόσοι από αυτούς έχουν υποβάλει μέχρι τώρα αίτημα ασύλου, καθώς και για πόσους έχει διαπιστωθεί από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές το μη εφικτό της απέλασής τους στην χώρα προέλευσής τους

Για οποιοσδήποτε διευκρινίσεις ή πληροφορίες, οι συνεργάτες μου και εγώ παραμένουμε πάντοτε στην διάθεσή σας.

Με τιμή

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποιείται

1.Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών

2. Γραφείο Υφυπουργού Εσωτερικών
κ. Π. Χηνοφώτη

3.Γενική Αστυνομική Διεύθυνση
Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Πρ. Δημ. Νικολαρεΐζη 3
Τ.Κ. 831 00 Σάμος

4.Τμήμα Ασφάλειας Σάμου
Γραφείο Αλλοδαπών
Θεμ. Σοφούλη 129
Τ.Κ. 831 00 Σάμος